

Föstudaginn 16. september 1994.

Nr. 396/1994.

Rannsóknarlögregla ríkisins

gegn

Þórhalli Ölver Gunnlaugssyni

(Símon Ólason hdl.)

Kærumál. Gæsluvarðhaldsúrskurður felldur úr gildi.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómarnir Pétur Kr. Hafstein og Garðar Gíslason og Ingibjörg Benediktsdóttir, settur hæstaréttardómari.

Varnaraðili skaut málinu til Hæstaréttar með kæru 13. september 1994, sem barst réttinum 15. sama mánaðar. Kæruheimild er í 1. mgr. 142. gr. laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála. Krefst hann þess, að hinn kærði úrskurður verði felldur úr gildi. Þá krefst hann kærumálskostnaðar.

Sóknaraðili krefst staðfestingar hins kærða úrskurðar með skírskotun til a- og b-liðar 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991.

Varnaraðili og eiginkona hans eru grunuð um stórfelld brot á lögum nr. 50/1988 um virðisaukaskatt, lögum nr. 75/1981 um tekjuskatt og eignarskatt og 262. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, tengd rekstri einkafyrirtækis varnaraðila og fyrirtækinu Vatnsberanum hf. Varnaraðili er framkvæmdastjóri þessara fyrirtækja og hefur að eigin sögn sjálfur annast gerð þeirra virðisaukaskattsskýrsla, sem til rannsóknar eru. Varnaraðili og eiginkona hans voru yfirheyrð hjá lögreglu 12. september sl. í framhaldi húsleitar á heimili þeirra. Við húsleitina lagði lögregla hald á bókhaldsgögn varnaraðila og fyrirtækja hans svo og tölvu, er bókhaldsvinna var unnin á.

Með hliðsjón af aðgerðum lögreglu, sem að framan er lýst, og fyrirbyggjandi gögnum verður eigi talið, að sóknaraðili hafi sýnt fram á, að rannsóknarhagsmunir séu slíkir, að þörf sé á frekara gæsluvarðhaldi varnaraðila. Þá eru lögreglufirvöldum tæk önnur úrræði til þess að tryggja nærveru hans.

Samkvæmt framansögðu verður hinn kærði úrskurður felldur úr gildi.

Kærumálskostnaður verður ekki dæmdur.

Hinn kærði úrskurður er felldur úr gildi.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 12. september 1994.

Ár 1994, mánudaginn 12. september, er á dómþingi Héraðsdóms Reykjavíkur, sem háð er í Dómhúsinu við Lækjartorg af Júlíusi B. Georgssyni dómarafulltrúa, kveðinn upp úrskurður þessi.

Rannsóknarlögregla ríkisins hefur krafist þess, að Þórhalli Ölver Gunnlaugssyni, kt. 210458-3529, Laugarásvegi 58, Reykjavík, verði gert að sæta gæsluvarðhaldi allt til þriðjudagsins 4. október nk. kl. 16.00 vegna grunar um brot gegn lögum nr. 50/1988 um virðisaukaskatt, nr. 75/1981 um tekju- og eignarskatt og 262. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Hinn 8. september sl. barst RLR kæra skattrannsóknarstjóra ríkisins á hendur kærða og eiginkonu hans ásamt skýrslum, skattframtölum og ársreikningum Útflutningsfyrirtækisins Vatnsberans hf., kærða sjálfs vegna einkafyrirtækis hans, EBÓ-verktaka, og skattframtölum kærðu vegna áranna 1992-1994, en kæran lýtur að ætluðum brotum gegn lögum um virðisaukaskatt og tekju- og eignarskatt.

Að undangengnum úrskurði Héraðsdóms Reykjavíkur 9. þ. m. var í morgun gerð húsleit á heimili kærða og hald lagt á gögn varðandi bæði framangreind fyrirtæki og kærða sjálfan auk tölvu. Var kærði handtekinn og færður til yfirheyrslu hjá RLR.

Samkvæmt bráðabirgðaskýrslu skattrannsóknarstjóra hefur athugun þess embættis leitt í ljós stórfellt ósamræmi ársreikninga, skattframtala og skýrslna vegna virðisaukaskattsskila framangreinds hlutafélags og einkafyrirtækis kærða, EBÓ-verktaka. Fram kemur í skýrslunni, að á árunum 1991-1994 hafi verið greitt til hlutafélagsins í formi innskatts á grundvelli innsendra virðisaukaskattsskýrslna rúmlega 41.150.000 krónur. Sé sú greiðsla á árunum 1991-1993 13,7 milljónum króna hærri en mögulegur innskattur samkvæmt rekstrar- og efnahagsreikningum félagsins þessi ár. Stærstu gjaldaliðir hlutafélagsins, sem jafnframt myndi meginhluta þess innskatts, sem því hefur verið greiddur, séu samkvæmt reikningum frá einkafyrirtæki kærða, EBÓ-verktökum, tæpar 28,9 milljónir króna vegna ársins 1992 og rúmar 25 milljónir króna vegna ársins 1993. Hafi kærði á þessum árum skilað skýrslum vegna virðisaukaskattsskila einkafyrirtækis síns með upplýsingum um, að velta þess væri engin.

Kærði hefur við yfirheyrslur greint frá því, að hann sé sjálfur framkvæmdastjóri beggja fyrirtækjanna og hafi sjálfur annast gerð allra virðisaukaskattsskýrslna. Viðskipti fyrirtækjanna hafi verið með þeim hætti, að einkafyrirtæki sitt hafi annast allar framkvæmdir fyrir hlutafélagið. Að-

spurður um, hvers vegna skýrslur einkafyrirtækisins og hans sjálfs hefðu alltaf verið með upplýsingum um, að engin virðisaukaskattsskyld velta væri hjá fyrirtækinu, kvað hann hlutafélagið hafa greitt fyrir þjónustuna með skuldabréfum og skilningur sinn væri sá, að virðisaukaskattur greiddist ekki fyrr en til afborgana kæmi af bréfunum.

Eins og ráða má af gögnum málsins, er rannsókn þess á frumstigi. Er ljóst, að um talsvert flókna og viðamikla rannsókn verður að ræða, þar sem fara mun fram samvinna milli embættis skattrannsóknarstjóra og RLR, en brot þau, sem kærði er grunaður um, geta varðað hann fangelsisrefsingu, ef sönnuð þættu. Með vísan til framanritaðs og skírskotun til a-liðar 1. mgr. 103. gr. laga nr. 19/1991 þykir því rétt að taka kröfu RLR um gæsluvarðhald yfir kærða til greina, þó þannig, að hann sæti eigi gæsluvarðhaldi lengur en til föstudagsins 23. september nk. kl. 16.00.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kærði, Þórhallur Ölver Guðmundsson, sæti gæsluvarðhaldi, þó eigi lengur en til föstudagsins 23. september nk. kl. 16.00.
